

EDOUARD PARÉJAS

15 Ekim 1890 - 23 Ağustos 1961
Cenevre Üniversitesi Jeoloji Ord. Profesörü

Cenevre'de doğmuş, çocukluğunun bir kısmını Çekoslovakya, İsveç ve Norveç'te geçirmiş; ilk, orta, kolej ve yüksek tahsilini doğduğu şehirde yapmıştır.

1908 de kolejin pedagoji bölümünü bitirmiş ve öğretmen vekili tâyin edilmiştir. Fakat tabii ilimlere olan merakı yüksek tahsil yapıp akademik sahaya atılmasını sağlamıştır.

Seferberlik ilânında, askerliğini hudut muhafız birliğinde «Grand Saint-Bernard» bölgesinde çavuş olarak yapmıştır. Sonradan garip bir tesadüf onu bu bölgede hidro-elektrik tesisler için jeolojik etüdler yapmaya ve dinlenmek üzere bir dağ evi sahibi yapmaya hazırlamıştır.

1922 de doktorasını «Chamonix» mıntakasının stratigrafisi ve tektoniği üzerine yapmıştır. Daha sonra etüdlerini «Mont Joli» ve «l'Arve et le lac d'Annecy» bölgeleri üzerine genişletmiştir.

Henüz küçük yaşta kuvvetli bir dağcı ve kayakçı olduğundan, yukarda adı geçen yerler hakkında geniş bilgiye sahip bulunuyordu. Hafızasının hatasız kaydettiği sayısız müşahedeler, öğretimini zenginleştirmiş ve birçok neşriyat yapmasını sağlamıştır.

1928 de Cenevre Üniversitesine, mikropaleontoloji ve sedimanter petrografi dersleri için öğretim görevlisi tâyin edilmiştir. Ord. Profesör Léon W. Collet ile yirmi sene verimli işbirliği yapmış ve geniş bilgi sahibi olduğu stratigrafi sahasında ve bilhassa kuvvetli arazi müşahedelerini çok iyi resim yapma sanatı ile canlandırarak, bu müşterek çalışmalarda aktif bir rol oynamıştır.

1929 da Harvard Üniversitesi tarafından, Roşöz dağlarında (Kanada)3 Jeolojik ekspedisyona yapmak üzere davet edilmiştir. Bu senelerde, Roşöz dağları, Jungfrau masifi ve «Lötschental» üzerine yaptığı yayınları en önemli eserlerini teşkil eder.

1931-33 yıllarında Çin'de Birleşmiş Milletler namına, Manking Üniversitesine Jeoloji Ord. Profesörü, hükümet nezdinde teknik müşavir olarak bulunmuştur.

1936 da İstanbul Üniversitesinin Jeoloji Ord. Profesörü olarak yaptığı daveti kabul etmiş ve 1942 ye kadar adı geçen üniversitede ders vermiş ve birçok genç jeolog yetiştirmiştir.

1937-41 yılları arasında M.T.A. Enstitüsü için birçok jeolojik etüd yapmıştır.

1942 de Cenevre Üniversitesine Profesör tayin edilmiş ve 1944 te L. W. Collet'nin halefi olarak Ord. Profesör olmuş ve 1960 ta tekaüt edilmiştir.

1937 de «Cenevre bölgesinin eski coğrafyası» adlı eseri üniversitenin Claparède mükâfatını kazanmıştır.

1923 te Cenevre Üniversitesinin Davy mükâfatını kazanmıştır.

Türkiye'nin stratigrafisi ve paleocoğrafyası ile ilgilenmiş ve «Türkiye'nin Transversal Tektoniği» adlı eseri yazmıştır.

«Commission Géologique Suisse» in Cenevre kantonu ve «Lötschental» bölgesi jeoloji programlarına yardım etmiş ve 1953 ten itibaren bu komiteye âza olmuştur.

İsviçre, İspanya, Kongo ve Kanada'da tatbiki jeoloji sahasında; bina temel problemleri, hidro-elektrik ye baraj inşası etüdüleri yapmıştır.

«Commission Nationale Suisse des Grands Barrages» teşkilâtının âzası bulunmakta idi.

Florida ve Kanada'ya petrol arama etüdüleri için seyahat yapmıştır. «Société Géologique Suisse» ve «Société de Physique et d'Historie Naturelle de Genève» cemiyetlerine reis olarak çağırılmıştır,

1954-56 yıllarında Cenevre Üniversitesi Fen Fakültesi dekanlığını yapmıştır.

Kurumumuzun fahrî üyesi, Türk dostu, Türkiye jeolojisine büyük hizmetleri dokunmuş, birçok Türk jeologu yetiştirmiş, sağlam karakterli hocamızın ölümü, onu tanıyanların kalbinde derin boşluklar bırakmıştır. Hâtıraları hürmetle anılacaktır.

Süleyman TÜRKÜNAL